

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 8 (tiskarna I. nadst.). Uradne ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21.60, polletna K 10.80, četrtletna K 5.40, mesečna K 1.80; za Nemčijo celoletno K 26.40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36.—.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petstotnica 30 vin, pogojen prostor, poslana in reklame 40 vin. — Poslana sprejema upravnštvo.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

Reklamacije lista so poštnine proste.

Posamezne številke po 8 vin.

Štev. 359. V Ljubljani, v soboto dne 17. avgusta 1912. Leto II.

Moloh na delu.

Čez dober mesec dni bo konec parlamentarnih počitnic: Okolo 23. septembra se sestane avstrijska delegacija, in molohovi strežaji — meščansko in klerikalno časopisje — »delajo« žez zavilanimi rokavi, da osladi avstrijskemu prebivalstvu grenko militarni medicino. Nesrečno vprašanje: ali jeklo, ali bron, ki se bo navsezadnje reševalo v ljudskih žepih, še vedno ni utihnilo. Pred nekaj dnevi je začelo vladno časopisje tolažiti preplašene davkoplačevalce, da se iz litega jekla izgotove »le« gorski kanoni in težki trdnjavski topovi in da bo 180 milijonov treba plačati lepo polagoma v šestih obrokih, vsako leto nič več kot 30 milijonov kron. Kako tolažilno je to sporočilo, je razvidno posebnost, če se spomnimo, da bodo vsled brambne reforme narasli redni militaristični izdatki za dobrih 30 milijonov K.

Med tem ko je vlada vneto tajila tiste vesti, ki so razodele dobrodušnim Avstrijcem, da Skodova tovarna v Plznji že izdeluje nove topove iz jekla in sicer na »svoj račun«, kakor se recimo izdelujejo otroške igrače ali kakor so v Avstriji zgradili dretnosti, pa je »Pesti Hirlap«, glasilo nekdanjega ministra grofa Andrássyja, izdalo skrivnost, da se papirnat general Auenberg na tihoma za hrbtno ogrsko vlado dogovarja z opozicijo in ponuja Justhu in Kossuthu Lukacsevo glavo, pod pogojem, da opozicija plača 250 milijonov kron za nove topove. Lukacs in Tisza, ki sta s sirovim ustavom lomsvoim apotirala brambno reformo in se nekaj obotavljala pristopiti na predzne nove vojaške zahteve, sta za militaristično kliko na Dunaju odpravljena, kakor izžeti limoni, ki se vržeta na smetišče. V tej nesrečni državi, ki je na las podobna prostorni norišnici, je res mogoče, da minister v vojaški uniformi intriga proti vladi in da odbija civilnim ministrom glave.

Kako okužen je ves državni ustroj od militaristične blaznosti, kaže poročilo berlinske »Vossische Zeitung«, ki je odlagalistično avstrijskih vladnih bolečin. Iz njega izvem, da je bil knez Thun poklican za namestnika, da pomiri češko in nemško meščanstvo in ga pridobi za sodelovanje pri vojaških reformah. Avstrijski dobrijani so mislili doslej, da so bila češko-nemška sprava pogajanja započeta zastran zastanka gospodarskega in socialnega dela v državi, zastran grozečega finančnega poloma na Češkem, da se olajša ondotna učiteljska beda, odpravi strašna špitalska mizerija... Ah, kaj še? Zato da dobimo še več topov in več soldatov! Moloh, to je edina gonilna sila avstrijske politike!

Brez skrbi smo, da moloh v delegacijah ne zadene ob najmanjši odpor, in njegovi računi bodo plačani do zadnjega vinarja, kakor jih bo predložil. Spoznali smo njegove lakaje in prav tista, le desetkrat precejena in precejana militaristična služinčad opravlja v delegacijah lakajske posle za militarizem. Res ni mnogo razlike, če vane nova težka bremena na ljudski hrbet Gostinčarji in Kreki, Pogačniki in Žitniki, ali če opravi človekoljubni posel dr. Sušteršič sam; razlika je samo ta, da militaristična pobožnost in navdušenost Ravniharjev in Rybačev v delegacijah ne prihaja do veljave, ker ti liberalni gospodje ne zmorejo delegata in ne morejo aktivno asistirati pri militarističnih

atentatih na ljudske žepe, kakor v poslanski zbornici in kakor bi radi.

Frivolna igra z ljudskimi interesi, ki jo uganja avstrijski militarizem, se ponavlja v vsakem parlamentarnem zasedanju, ne glede na to, da se od dne do dne širi prepad med ljudskimi dohodki in molohovimi izdatki. In bolje ne bo, dokler ljudstvo ne napadi do skrajnosti korumpiranega, za ljudsko politiko nesposobnega, od vladne milosti in ljudske indolence živečega elementa, ki ga meščanske stranke pošiljajo v dunajski parlament.

Razžaljenje veličanstva.

Jutri bo vsa širna Avstrija prizorišče patriotičnih parad: Franc Jožef Habsburški dopolni dvainosemdeseto leto svojega življenja. Žilava življenska sila sicer ni osebna zasluga starega cesarja, ampak dvainosemdeseta obletnica njegovega rojstva je za vse črno-žolte monarhiste sijajna prilika, da s polnega jezika izpuste bogate curke patriotičnega navdušenja. Za nas, ki ostajamo v tej monarhistični omočnici hladni in trezni, je iz človeškega stališča srečni in izredni dogodek ugodna prilika, da se pomenimo nekoliko o razžaljenju veličanstva in o škandaloznem tolnačenju § 63 in 64, ki ga uganjajo avstrijske oblasti. Ker smo že na lastnem papirju neenkrat občutili nervozno občutljivost ljubljanskega gospoda državnega pravdnika v tem pogledu, ker dobera poznamo njegove muhe in da mu odvzame memo priliko, da po svoje praznuje cesarjev rojstni dan, hočemo to zadevo obravnavati z besedami interpelacije, ki so jo na seji poslanske zbornice dne 5. julija t. l. vložili na naslov pravosodnega ministra posl. Seitz in tov. in ki slove:

Sramotna nesposobnost drž. pravdnikov.

»Za svojo dolžnost smatramo, da Vas enkrat s poudarkom opozorimo na sramotno nesposobnost, ki jo uganjajo državni pravdniki s § 63 in 64 kazenskega zakona. Da ta dva paragrafa, ki terjata posebno spoštovanje (Ehrfurcht) za vse člane cesarske rodbine, za otroke in za može, za žive in za mrtve, za njih javno delovanje in za njih zasebno življenje, za njih osebo in za njih dejanja, nista v soglasju z našimi razsvetljenimi nazori o človečanstvu in o pomenu monarhov, je splošno priznano. V tem pogledu se lahko sklicujemo na avtoritativno sodbo: na osnovni načrt novega kazenskega zakonika, ki popolnoma pravilno omejuje razžaljenje veličanstva na »nameravano razvnanje zaničevanje do cesarja« in sicer z žalitvami in psovkami.« Teško razumljiv in neteaten pojem kršene spoštivosti je načrt opustil. Tega pojma ne uporablja nobena evropska država. (Pojasnila k osnovnemu načrtu.) Nič ne pričakuje, da državni pravdniki, posebno v objektivnem postopanju, preteko svojo dobo in računati je s tem, da je kršenje posebne spoštivosti veljavno pravo. Ampak državni pravdniki se ne zadovoljujejo s tem, temveč vsak poizkus kritike v tem pogledu neusmiljeno zatirajo. Kritika je pravzaprav premogočna beseda: Najopreznjša beseda o cesarju in nadvojvodih, zlasti o letih, vsaka beseda, ki je prosta direktnega servilizma, tudi najmirnejša in najzmernejša, če se ne izteka v vdanost, je razžaljenje veličanstva. O tiskovni

svobodi, če beseda nanese na cesarski dvor, v Avstriji ni govora.

Le tako si je razlagati, da v uradnem listu kar mrgoli »sklepov« o razžaljenjih veličanstva. Vladajočega cesarja štiti že njegova visoka starost pred zlobnimi napadi; res je, da v vsem časopisju ni najmanjšega nagnjenja za zasramovanje starega monarha. Če pa bi človek sodil na podlagi »Wiener Zeitung«, pa bi prišel do zaključka, da ga ni na svetu manj priljubljenega vladarja, kot je Franc Jožef... Vse to odtod, ker državni pravdniki zatirajo vsako besedico o politiki, v kateri nastopa kot neposredni faktor cesar. Prisiljeni smo, da označimo to nezmislno prakso, ki je dinastični misli naravnost škodljiva, z zgledi.

Dne 2. aprila je »Arbeiter-Zeitung« razpravljala o cesarjevem »kabinetnem vprašanju«. Ko je cesar zagrozil grofu Khuenu z odstopom. »Arbeiter-Zeitung« je pripomnila:

»Letom, v katerih tiči cesar, propad ni prizanešen, telesne in duševne sile pešajo; z vsakim človekom je tako in le prirojeni servilizem črno-žoltili misli, da starost ne uveljavi svojega razdejavanja, če je oseba, kateri se bliža, monarh. Ampak če je navsezadnje razumljivo, da je cesarju, ki je bil od drugih pahnjem v konflikt in premagan od čustva, da ne more več obvladati reči, kanila misel, da zagrozi Ogrmom z naslednikom, je pa vsekako čudno, da se ta dogodek obeša na veliki zvon, da s tako vneto kažejo v vsej njegovi človeški bornosti in da želja, da bo grofu Khuenu v parlamentu laglje, da ta želja zadošča za snetje ministrskega oblačila. Dobri Avstrijanci, ki ne izvedo niti besedice o avdiencah svojih ministrov in katerim se plenijo časopisi, če le poročajo, da je cesarju slabo, so po pravici začudeni nad ogrsko odkritosrčnostjo in tudi nekoliko vznemoljeni. Kaj pa bo z monarhistično junaško legendo, če sme vsak ministrski predsednik razblebetati, kar doživi v kabinetni pisarni?»

Nihče ne more trditi, da je bil cesar tu zasramovan; narobe, njegovo ravnanje se človeško razlaga. Ampak po nazorih državnih pravdnikov, ki jih v objektivnem postopanju seveda odobravajo tudi sodišča, žališ posebno spoštovanje do cesarja s tem, da izrekaš od izkušnje potrjeno resnico, da starost uničuje telesne in duševne sile... Interpelacija poslanca Prunarja (na 91. seji) navaja, da so bili v nekem klatovskem časopisu zaplenjeni zaradi razžaljenja veličanstva sledeči stavki: »Krona pozna že svoje Pappenheimerje, vnaprej si lahko izračuna, kako se bo ta ali oni avanziranec v kritičnem položaju obnašal... Doščeno po grofu Stürgku naj prevzame oni mož obljub in laskanja, na najvišjih mestih so nedvomno že dobro poučeni; kaj je za nas...« To so razžaljenja cesarjevega veličanstva! V praškem »Neruda« so bili zaradi razžaljenja veličanstva (interpelacija posl. Svecenija na 85. seji) zaplenjeni naslednji stavki: »Hrvaški ban Cuvaj, ki se je proslavil s svojimi zakonodelnimi nasilji in o katerega sramotnih zločestvih poroča celo vnanje časopisje, je bil pred nekaj dnevi odlikovan z naslovom in dostojanstvom c. kr. tajnega svetnika. Kakor kaže se mu šteje režim, ki ga je uvedel na Hrvaškem, za zaslug.« S kakšno neokusno vneto preganjajo državni pravdniki vsako kritično besedo o dvorni politiki, kažejo zloglasne konfiskacije govorov v brambnem odseku poslanske zbornice. Z

vprašanjem, če uživajo ti govori objektivno imuniteto, se peča sodišče in zato ga nečemo obravnavati. Ampak značilno je, da so podžgale vneto dunajskega državnega pravdnika ravno besede o dinastični politiki. Konfiscirani so bili naslednji stavki iz govora poslanca Winarskega: »Ko pa so s tem strašilom ukročni ogrski oilgarhi popustili in bili voljni, da ugođe željam dunajskega dvora, je krona izdala ogrske ljudske mase, katerih upanje je bila vzbudila... (V »Volkstribüne«) in naslednji stavki iz govora poslanca Seitzja: »Če je dinastija padla s politike Fejervarya - Kristoffija na politiko Tisze, če je zavoljo brambne reforme izdala volilno reformo oligarhom, se bo to maščevalo žal ne le nad dinastijo, kar bi nas puščalo ravnodušne, temveč predvsem nad Avstrijo.« (V »Arbeiter-Zeitung«.) Stavki, ki obsegajo le politično kritiko dinastične politike in v katerih more uzreti le perverzna fantazija državnih pravdnikov žalitev veličanstva... Do kakšne komike se povzpne to državno pravdniško volhanje za žaljenjem veličanstva, se je pokazalo ob zaplembi gratulacijskega članka (ob osemidesetletnici cesarjevi) Maksimiliana Hardena v njegovi »Zukunft«. Članek je naravnost obožavanje Franca Jožefa, ampak ker je zavoljo kontrasta navajal tudi slabe sodbe sodobnikov cesarjeve mladosti, je bil vseeno zaplenjen. Celotna zbirka, v katero je bil članek sprejet, je zapadla konfiskaciji. Celotna hvala je nevarna, če hoče biti originalna.

(Dalje prih.)

Ljubljana in Kranjsko.

— Na svidenje! Sodrugi Etbin Kristan, glavni urednik našega lista, se je danes odpejhal z brzoparnikom »Franc Jožef I.« iz Trsta v Novi Jork, kamor dospe 31. t. m. Dragemu sodrugu želimo srečno vožnjo in obilo uspeha na agitacijskem obisku slovenskega delavstva v Ameriki. Na svidenje!

— Kedar govore, lažejo; kedar molče, kra-dejo! Senator West je nekoč izrekel v ameriškani zbornici krlate besede, kakor da bi jih bil prirezal na telo naših klerikalcev: »Kedar govore, lažejo, kedar molče, kra-dejo!« V deželnem zboru so sklenili zakon za podžaljenje ljubljanske policije, ki bo veljal ljubljansko prebivalstvo težke tisočake vsako leto. In ker v zakon niso sprejeli določbe glede na prevzetje oseba, kakor je v podobnih zakonih navada, bodo ljubljanski mestni stražniki neusmiljeno tepeni, ker bodo ob trdno službo, ljubljansko mesto pa bo udarjeno, ker bo moralo mladim in starim definitivnim redarjem plačevati pokojnino. Liberalna stranka je v deželnem zboru igrala tedaj neizrečeno klavirno vlogo. Kot zastopnica mestne uprave je imela kategorično dolžnost, da predlaga tak dostavek, ki bi obično obvaroval ogromne škode, da pomni deželni odbor in deželnozbornsko veščino, da ščitita mestno občino in nje prebivalstvo pred državnim oplentitvijo. Ampak varuhi ljubljanske občine so na mestne blaginje in na mestne stražnike lepo pozabili, vsled česar grozi mestu huda zadrega, prizadetim stražnikom pa nesreča. Če bi bil klerikalni in liberalni stranki potreben nov dokaz popolne nesposobnosti za zaščito ljudskih interesov, sijajno sta ga doprinesli! In po vsem tem bodo še naprej biebotali, kakšni zastopniki prebivalstva da so

GIOVANNI VERGA:

Pastir Jeli.

I.

Pastir Jeli je bil trinajst let star, ko je spoznal gospodič Alfonsa; a bil je še majhen, da ni segal niti do vampa beli kobili, z velikim zvoncec na vratu. Videli so ga kmalu tu, kmalu tam, na grebenih in v dolini, kjer so se pasle njegove živali, stoječega pokonci, ali nepremično sedečega na kakšnem zelenem prostorku, ali čepečega na velikem kamnu. Njegov prijatelj Alfonso ga je obiskal, če je bival na deželi, vsak dan, ki ga je Jeli poslal na Tebidi, pa delil z njim kosček čokolade in pšeničnega kruha ter sadje, ki ga je nakradel sosedom. Izprva je Jeli gospičja nazivljal z eksencecno, kakor je to v Siciliji običaj; a ko sta se nekoč dodobra sprla, je bilo prijateljstvo trajajoče in trdno.

Jeli je učil prijatelja plezanja, da pride do sračjih gnezd, na vršičke oreh, ki so večji kot zvonik v Likodiji, učil tudi, kako se vrabca z lučalem kamena ubije v letu, kako se človek v skoku zaviti na goli hrbet poldvihal živali, v tem da se najprvo prime za grivo, ne da bi se preplašil jeznege rezgetanja in obupnih skokov neukročenih žrebcev.

Ah! Krasna ježa čez strnišče, z razpleteno grivo! Jarki pomladni dnovi, ko je vetrč piljal čez zelene travnike in so se kobile hrzale na pašniku! Lepi poletni popoldnevi, ko je okolo in okolo po polju vse molčalo in pokrajina ležala v belkasti soparici, nad katero se je razširjalo kakor svinec težko nebo; ko so mur-ni čvrčali po tratinah, strniščih, kakor da bi se vnmalo, a visoko, visoko v modrini so žvr-goleli škrianci! Krasno zimsko nebo, ko so gole veje mandljevev trepetajoč zdihovale v se-vernem vetru in zmrazla kamenita tla škripala

pod konjskimi kopiti!... Pesti poletni večeri, ki so počasi legali na pokrajino, prijetni vonj v senu, na katerega si se zleknil in otožno brenčanje in brenenje in ono Jeličje vriskanje, vedno isto — juhe! juhe! juhe! — ob katerem si mislil na minule reči: na praznik San Giovannija, na božič, na zarjo na pašniku, sploh na vse pretekle dogodke, ki so te, ko so bili oddaljeni, tako otožnega napravili in napolnili tvoje srce s solzami, med tem ko si pogledal kvišku in ti je bilo, kakor da so vse zvezde, ki so razsvetljevale nebo, popadale raz nebesni svod v tvoje srce in ga razširile!

Jeli ni bil nikoli otožen; na tleh je čepel z žarečimi lici in živahno vriskali: juhe, juhe, juhe! Potem je s klici in z metanjem kamenja zbral čedo in jo gonil v hlev, tam za »Križno goro«.

Sopihajoč je dosegel holm onkraj doline in večkrat vpil prijatelju Alfonso: »Poklič psa! Halo, poklič psa,« ali: »Vrzi nekaj kamenov za črnuhom, ki preveč gosposko šeta in se mi prepočasno približuje,« ali: »Prinesi mi jutri veliko šivanko od gospe Lije.«

Znal je vsako vrsto šivanja in je vedno imel zavitek cunj v svoji platneni malhi, da je zakrpal, kadar je bilo potrebno, hlače ali rokave pri kamizoli; tudi je znal spletati konjem kite in sam je s kredo, ki jo je našel v dolini, čedil ruto, ki jo je deval okoli vratu, ko je bilo mrzlo. Izkratka, ko si je oprtil svojo malho, ni potreboval nobenega človeka na svetu, ni v gozdovih nad Resecone, ni v planjavi v Caltagirone, kjer je enkrat zablodil. Gospa Lia je zmerom pravila: »Ali vidite Jelija, pastirja? Vedno je bival na poljih, kakor da bi ga vžredili konji, in zato ve prav dobro, kako se prekriža, čeravno se ni nikdar učil!«

Istina je, da ni Jeli potreboval nobenega človeka; ali vsi v upravitelstvu bi radi kaj napravili zanj, zakaj bil je prikupen in uslužen

dečko in je vedno imel priložnost, da se je izkazal pri kakšnem delu. Gospa Lia mu je iz ljubezni do bližnjega pekla kruh in on jo je odškodoval s tem, da ji je pletel košarice za jajca, iz ločja rezljal motovila in še mnogo-vrstne lepe stvarce.

»Delajmo kakor njegove živali,« je pravila gospa Lia, »ki se druga drugi praskljajo po vratu.«

V Tebidi so ga vsi poznali že od mladih nog, še ko se je skril med konji, če je pasel na »Mirnm vrhu«, in zrasel je, lahko rečemo, pred njihovimi očmi, akoravno ga niso nikoli videli ter je s čedo pohajal tupatam ter povsodi pohajkoval! »Padel je z neba in zemlja ga je sprejela,« kakor pravi pregovor; bil je resnično eden tistih, ki nimajo ne hiše, ne svojcev. Njegova mati je služila v Vizzini in videl jo je le enkrat v letu, ko je gnal na dan San Giovannija žebeta na semenj. In ko je umrla, so ga prišli poklicat; bilo je v soboto zvečer in v pondeljek se je vrnil Jeli k čedi, tako da kmet, ki je namesto njega čuval konje, ni zgubil niti en dan; ubogi dečko pa je bil tako zmuden, da so žebci nekoliko šli v škodo.

»Oho, Jeli!« mu je zaklical pristav Agripino izpod skednja, »hočeš, da te našvrkam s krepelecem, malopridnež?«

Jeli je letel za bežečimi žebci in jih po malem zgonil pod grič; a pred svojimi očmi je videl mater, glavo zavito v belo ruto, mater, ki ni več govorila z njim.

Njegov oče je bil kravji pastir v Ragole-tiju za Likodijo, kjer se lahko malarijo prime, kakor so rekali okoliški kmeti; ali na tleh malarije je paša izvrstna... in krave ne dobe tresavice, Jeli je ostal vse leto na prostem, ali v Fer-ranet, ali na neograjenih poljih Commende, ali v dolini Jacitana in lovci in pešci, ki so krenili po bližnjici, so ga videli tuintam, kakor psa brez gospodarja.

Nič ni trpel, ker je bil navajen, živeti s konji, ki so korakoma hodili pred njim in smukali deteljo, navajen tičev, ki jih je na stotine letalo okolo njega, dokler je solnce hodilo počasno svojo pot, da so se podaljšale sence in potem izginile. Lahko je opazoval oblake, ki so se kopčili in polagoma napravljali doline; vedel je, kako pihlja veter, ki prinaša grdo vreme, in kako barvo imajo oblaki, preden sneži. Vsaka stvar ima svojo obliko in svoj pomen, zato je ves dan imel dovolj gledati in poslušati.

In če je pastir pričel igrati ob solnčnem zatonu na bezgovo piščal, tedaj se mu je približala črna kobila, deteljo le težko in nejevoljno prežvekušoč, ga gledala z velikimi, sanjavnimi očmi.

Če je začutil otožnost, tako je bilo to le na samotnih višjih nad Possanittelom, kjer ni ne trat, ne grmičevja, kjer v vročih mesecih ne leta nobena tica. Konji so se s povešanimi glavami zbirali v krog, delali si vzajemno senco in v dolgih dneh, ko so v dolini mlatali, je vladala tam neizmerna, tiha otohlica venomer enolično in težek, polnih šestnajst ur.

Toda kjer je bila paša bujna in so konji radi postajali, se je deček vedno bavil s čim drugim: iz trstja je delal kletke za murčke, iz rezljalval piščali in iz ločja pletel košarice; iz štirih vej je napravil neke vrste podstrešek, če je sever neskončne jate vran gnal po dolini, ali če so kobilice žvrčale in vročina osmojevala strnišča; na ognju, ki ga je ukresal in ki je živahno prasketal, je pražil želod, ali paril široke zrezke kruha, ki je začel že plesniti. Pozneje, ko se je pozimi nahajal na peščenih ravninah nad Possanittelom, so bile poti tako slabe, da je časih prešel dan za dnem, teden za tednom, predn je srečal človeka.

(Dalje prihodnj.)

in kako se potezajo za delavstvo in njegove koristi. Kedar govore, lažejo, kedar molče, kradajo ljudstvu denar iz žepa! Ljubljansko prebivalstvo iz policijskega škandala lahko posamezniki sta prida obe meščanski stranki; mestni stražniki pa iz te bridke poskušnje lahko povzamejo, da klerikalcem in liberalcem delavstvo še celo tedaj ne dela skrbi, kedar bi mu lahko pomagali brezplačno.

— **Izjavljena klerikalna hudobija.** Pred kratkim so prinesli slovenski klerikalni listi s slavnim veseljem vest, da so oblasti na Dunaju konfiscirale v delavskem konzumnem društvu veliko število klobas, češ da so iz gnilega mesa. Konfiskacija se je izvršila na podlagi laži klerikalnega lista »Reichspost«, ki je lagala, da so v konzumnem društvu med revizijo skrili gnilo meso in ga potem porabili za klobase. In za »Reichspost« so tudi slovenski klerikalni listi hudobno namigavali, da so bile klobase pokvarjene. Ampak laž je kratkih nog! Oblasti, ki so nasledle laži prvega katoliškega in od katoliških škofov priporočenega in podpiranega lista »Reichspost«, so se pri natančni preiskavi uverile, da so klobase popolnoma užitne in zdrave ter so jih vrnilo konzumnemu društvu, da jih prodaja. Nov dokaz, s kakim podlim in zlaganim orožjem se bojuje klerikalizem proti socialni demokraciji!

— **Vzorni rodoljub se pere.** Iz Zagorja ob Savi nam pišejo: Vzorni bavarsko-slovenski rodoljub Franc Weinberger si je najel človeka, ki piše neumisljeno spakirano slovenščino, in ta mu je zveril dolg, duhamoren dopis ter ga v »Slov. Narodu« serviral potpekljivim bralcem. Ampak zamorec naj se pere kakor se hoče in porabi naj za pranje svoje črne kože milo in vodo vsega sveta, vendar ostane črn. Da ne bomo po nepotrebnem izgubljeni besed, ponavljamo še enkrat: Steber zagorskega narodnjaštva Franc Weinberger je lažil okolo nemške »Kranjske hranilnice«, ta vzorni rodoljub je imel svoji dve hčerki v zagrizenem nemškem zavodu. In »Slov. Narod« pravi, da je Franc Weinberger »kremenit značaj«. Cedna stranka, ki imenuje take ljudi »kremenite značaje«. Gospodu Weinbergerju pa povemo, naj vendar razpiše nagrado, kakor smo mu jo priporočali, za resničnost teh dveh naših očitaj — če ima čisto vest. Seveda to je lahko, po »Slov. Narodu« trkati se na rodoljubarska široka prsa, češ pogledite me, kremenitega značaja, ki je oral ledino slovenskega življa v Zagorju; to je zelo lahko in povsem naraven plod lažirodoljubarstva. Ampak, če se dene to bahavo rodoljubje pod mikroskopično steklo, tedaj ugasne ves lažnivi sijaj in pred nami se razgrne slika, ki je ravno nasprotno od tistega neresničnega bleška. Verjamemo, da rodoljubu Weinbergerju ni prijetno, ko se je tudi z njegovim sijajnim rodoljubjem tako zgodilo. Torej, g. Weinberger, čvrsto na noge in v boj za svoje ogroženo rodoljubje ter razpišite nagrado, če imate čisto vest! Če pa ne, pa lepo molčite in ne hodite na solnce — z maslom na glavi!

— **Zagorje ob Savi.** »Slov. Narod« z dne 14. avgusta t. l. je prinesel pod naslovom »Zarja in Čobalovi tisočaki« notico, v kateri je prekorajil vse dosedanje proti moji osebi objavljene nesramnosti. Predržnost in infamnost »Slovenskega Naroda« je, če mi očitata proces, kateri se je vršil proti »Slov. Narodu« leta 1910 in zraven tega še zavija, kakor da bi mi bila takrat ta infamna družba očitane v »Slov. Narodu« dokazala. Infamnež »Slov. Naroda« ve prav dobro, da so pri omenjenem procesu najeli Habeta, da je igral slamnatega moža, in da so vse priče izpovedale v mojo korist, tako da bi moral biti »Slov. Narod« in njegov dopisnik obsojen, če bi se bilo zvedelo, kdo je bil dopisnik. »Slov. Narod« tudi ve, da je bil njegov urednik Pustoslavšek obsojen zaradi tistih člankov. Ni ga menda lista, kakor je »Slov. Narod«, da bi igral tako sramotno vlogo. Taki ljudje, kakor je dopisnik »Slov. Naroda« ne zaslužijo drugega kakor da bi jih javno opljuvali. Uredniku »Slov. Naroda« na sledeče vprašanje. Ali ste že pozabili, da ste bili obsojeni leta 1910, ker niste hoteli povedati kdo je dopisnik? Ali vam je znano, kako so se obnašali pri obravnavi Habe, Taufer, tako da so obsojali takrat pošteni liberalci sami to počenje? Ali ni to lopovstvo, da se sedaj pa še upate v vašem listu zavijati v neresnično obleko tisto sramoto, ki bi se je moral vsak pošteni sramovati do svoje smrti? V navedenem članku mi očitata tudi premoženje s tem, da sem dal glasilo naše stranke podporo. Jaz sem pristal socialno demokratične stranke, sem podpiral list, ko nisem poznal zagorskih liberacev in nisem imel opraviti s »Slov. Narodom« ničesar, torej je samoposebi umljivo, da tudi sedaj ni dobila »Zarja« nobenega vinarja zato, da bi pisala v korist moji osebi. Zagorskim liberalcem pa dam v vedenje, da kolikor člankov pišem jaz v »Zarjo« iz Zagorja, si jih upam tudi vedno pred sodiščem zagovarjati. Gospodje naj le kar molče, da ne pričnem objavljati grehov vsacega posameznika. Pri prestavljanju raznih liberalnih paznikov, ki so sedaj v pokoji, so se razširjale razne govorice po Zagorju. Če me naprosite, pa se bom potrudil enkrat pozvedeti koliko je resnice na tistih govoricah in jih izročil javnosti. Na vsa druga podkiranja pa dajem liberalcem na znanje, da ni vredno da bi jim odgovarjal, ker zagorsko liberalno gospodo itak pozna domače prebivalstvo, kako da je poštena, kadar koga napada. Zagorje, 16. avgusta 1912. — Melhior Čobal.

— **Moščanska podružnica »Vzajemnosti«** priredi jutri v nedeljo dne 18. t. m. ob 4. popoldne vrtno veselico s koncertom in plesom v vrtnih in notranjih prostorih »pri Dinu« v Novem Vodmatu. Na sporedu: koncert, srečolov, šaljiva pošta in drugo ter ples. — Vstopnina 30 vin. za osebo, otroci prosti. — K mnogobrojni udeležbi vabi podružnični odbor.

— **Z Viča** nam poročajo: Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince priredi v nedeljo dne 18. avgusta veliko ljudsko veselje z javno tombolo na prostornem vrtu g. Jelačina (prej Traun) na Glincah, pri kateri svira godba na

lok. Ker so vse veselice, katere priredi omenjeno društvo, vedno dobro obiskane vlada že sedaj splošno zanimanje. Že sam na sebi krasen senčnat vrt bode primerno ozaljšan, postavljeni bodo paviljoni, oder za tombolo itd., splošno bo za mladino kakor tudi za starejše vsestransko preskrbljeno. Da bode pa slavno občinstvo tudi gotovo zadovoljno, preskrbel je odbor za glavno tombolo krasna dobika in sicer prvi dobiček fino novo moško kolo oziroma za dame šivalni stroj, drugi dobiček pa je lepa kredenčna omara; tako bo glavni dobiček vstregel, naj ga zadene ženska ali moška oseba. Tombola prične ob 4. popoldne ter je le isti kakor tudi k veselici vstop prost. Ker je čisti dobiček namenjen osnovni stavbni glavnici za novi prepotrebni gasilni dom, katerega namerava društvo čim prej mogoče postaviti. Zato v nedeljo vsi na tombolo, h kateri najljubše vabi odbor.

— **Viško-glinška podružnica »Vzajemnosti«** ima svojo poletno vrtno veselico prihodnje nedelje, 25. t. m., na vrtu in v notranjih prostorih gostilne pri Korošču na Glincah.

— **Postojnska jama.** Posetnik postojnske jame dne 15. t. m. nam piše: Velika reklama se je delala za poset Postojnske jame na praznik 15. t. m. in res je prišlo s posebnimi vlaki mnogo ljudi, domaćinov in tujcev. V jami je bila veselica od 3. do 7. zvečer; pametno bi bilo in in povsem naravno, da jamska uprava prisrbi potrebna okrepčila, če že hoče posetnike tako dolgo zadržati v jami. V tem oziru pa je bilo zelo zanimarno urejeno. V eni stojnici se je točila kava in čaj, v drugi pivo, nikjer pa ni bilo dobiti jestvin. Tisti, ki so že naprej poznali to zanikrnost, so ji prišli v okoliš, da so sami prinesli s seboj jestvine. Če jamska uprava bozna po vseh listih za obilno udeležbo, naj tudi vse potrebno ukrene za postrežbo posetnikov!

— **Dela v glavni strugi Ljubljane.** Med Krakovskim nasipom in Zabjekom delajov strugi jez. Tam zabijajo s strojem pilote v tla, in gre delo precej hitro izpod rok. Vsled naliva od zadnje srede je Gradaška toliko narasla, da je naliv udrl čez jez in je bila struga cel dan polna kalne in umazane vode. Šele v četrtek se je deloma otekla. Pri prišli delavnici in nižje dolgi od Hribarjeve tovarne se je pričelo deloma že delo (poglabenje) z velikim bagrom. Na ljubljanskem barju se kažejo vsled poglabljenja Grubarjevega kanala že zdaj ugodne posledice, zlasti na polju in travnikih. Kultiviranje barjanskega sveta bo zdaj znatno olajšano in uspešnejše, čim manj bo povodenj ovirala obdelovanje in rast. Seveda bo treba svet v prvi vrsti zdatno gnojiti.

— **Letošnja stavbna doba gre h koncu,** ne da bi se v našem mestu kaj pridala gibanje opazilo. Ena vila kranjske stavbne družbe ob Cesti na Rožnik, ena na Wettachovem svetu, dveje stavb v Hradečkovi vasi in dveje drugih poslopij, to je letos ves uspeh sezone, ki stoji glede stavbne gibanja od potresa sem privrkat — pod normalom. Edina stavba večjega obsega je zgradba nove jezuitske cerkve ob Elizabetni cesti, ki je dograjena zdaj do tretje zidovja. Da bo tu vse luksurično opremljeno, se uume samo ob sebi.

— **Nesreča pri belokranjski železnici.** 14. t. m. je pri predoru v Novem mestu zaposlenemu delavskemu vodji I. Karavanju iz Rožne doline padel velik hloď na levo nogo in mu jo je v gležnju popolnoma prebil, tako da mu jo bodo morali odrezati.

— **S trebuhom za kruhom.** V četrtek se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 17 Slovencev in 12 Hrvatov.

— **Tatvini.** Natakariči Ivani Miklošičevi je bilo ukradeni iz natakarske torbice 40 kron denarja. V »Slov. Narodu« kopaljšču je neki knjigovodja pozabil srebrno toula uro s črkama O. S. in tako veržico, ki je imela dolge in kratke člene v obseku pa Garibaldijevo sliko, kar je neki za njim došli neznanec odnesel s seboj. Pozor pred nakupom!

— **Iz blaznice je pobegnul** v sredo Josip Vinter, delavec, rojen leta 1894. v Hrušovci, okraj Prečna. Policija ga je v četrtek prišla in izročila zopet nazaj.

— **Izgubljeno in najdeno.** Neka dama na Vodnikovem trgu je izgubila polsvilnat dežnik. — Prostak Tadej Albrecht je izgubil dva zastavna lista. — Neka gospa je pozabila na potu od topničarske vojašnice do deželne bolnice v izvoškovem vozu črn svilnat dežnik z zlatim obročkom, ki je imel črki »J. K.« — Gospa Terezija Högljerjeva je izgubila rjavo površno jopico, vredno 10 K. — Delavec Ignac Strunar je našel gobdeni lok.

— **Kinematograf »Ideal«.** Od danes dalje, začetek večernih predstav ob pol 9. Spored za soboto 17., nedeljo 18. in ponedeljek 19. avgusta 1912: 1. Žurnal Pathé. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodiljaji, šport, moda itd.) 2. Umetnost, kako postaneš zvizejši. (Krasna ameriška veseljoigra.) 3. San, pelsalka. (Prvonočna drama.) Samo popoldne. 4. Grehi našega časa. (Svetovna učinkovitost Nordisk-film Co. V glavni vlogi W. Psylander, ljubljene občinstva.) Samo zvečer. 5. Slikar iz Ljubljane. (Krasna veseljoigra. Igra Maks Linder.) Spored za torek 20., sredo 21. in četrtek 22. avgusta 1912: 1. Olimpijske igre v Stokholmu.

— **Listnica uredništva.** I. S. in F. B. v M. Naročilo na »Družinski koledar« za leto 1913 se sprejme na znanje. Vse drugo se objavi pravočasno.

IIdrija.

— **Ustanovni sestanek lokalnega odbora** za železniško progo Škofja Loka čez Ziri—Idrija—Sv. Lucija se vrši v ponedeljek dne 19. avgusta ob 2. popoldne v mestni dvorani v Idriji. K sestanku so povabljena vsa županstva idrijskega okoliša, c. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji, gozdna direkcija v Gorici, okrajni cestni odbor idrijski ter g. deželni poslanec Gangl mesta Idrije. Sestanek ima v prvi vrsti namen sestaviti še drugi odbor za kranjski del te mišljene proge ter izvoliti enega eventualno dva odposlanca v nameravano deputacijo na mini-

strstvo. Ker so ta dan že zaradi vojaškega nabora v Idriji zastopana vsa županstva okraja, je dan jako primeren za sestanek in je upati na obilno udeležbo.

— **Kolesarsko društvo »Sloga« v Idriji** naznana, da so se k udeležbi proslave desetletnice obstanka »Sloge« doslej prijavila sledeča društva: Društvo »Gorica« in »Danica« v Gorici, »Dolina« pri Bači in »Klub slovenskih biciklistov« v Ljubljani. Kakor kaže po prijavi še drugih prijateljev športa izven društev bo ta slavnost zelo lepa. Dolžnost je tudi naših delavskih društev, da k tej slavnosti somišljenikov pripomorejo s svojim posetom.

— **Izjava.** Onim individuum, ki se zaganjajo v »Naši moči« ali kjerkoli v našo združeno organizacijo in nje sedanje voditelje s svojim lažljivim obrekavanjem, bodi tem potom povedano, da jih precej ob blizu poznamo. Da bodo etmu verjeli, pa jih bomo še od bliže na pravem mestu pogledali, kadar se mera njih obrekovanja napolni. To naj jim bo prvo svarilo! — V Idriji, meseca avgusta 1912. Ivan Straus, načelnik.

— **Društvo »Splošno mladinska zveza«** v Idriji priredi v proslavo desetletnice kolesarskega društva »Sloga« v Idriji v soboto zvečer 24. avgusta v pivarni pri »Črnem orlu« Ivan Cankarjevo socialno dramo v treh dejanjih »Kralj na Betajnovi«. Začetek ob pol 9. zvečer.

— **Važna diskuzija članov delavskih organizacij** v Idriji se vrši v soboto dne 17. avgusta ob 9. zvečer v društvenih prostorih. Samo za člane!

— **Mladenice — nabornike,** ki pridejo dne 19. in 20. t. m. na nabor, še enkrat opozarjamo, da so točno ob določenem uri pred nabornim lokalom »Črna orla«. Kdor bo zamudil ali bo pijan, se ne bo sprejel ta dan, ampak bo moral potem v Trst k naboru. Podpore onim, ki bi zamudili nalašč, se za potovanje v Trst ne bodo dovoljevale.

Štajersko.

— **Redka slavnost.** (Dopis iz Zidanega mosta.) Redko slavnost smo praznovali minulo sredo: štiridesetletnico zvestega dela treh sodrugov, Martina Lisca, Josipa Stropnika in Josipa Koritnika, v službi južne železnice. Južna železnica je slavlencem v znak priznanja podarila zaslužne križce, železniški uslužbenci, delavci in uradniki, pa so poslavlili svoje tovariše-veterane z lepo uspehim častnim večerom. Sodr. Firm, predsednik podružnice je prav prisrčno pozdravil slavnence in podelil besedo slovnostnemu govorniku soodr. Kopaču, ki je štiridesetletnikom v imenu centralnega društvenega vodstva prav iskreno častil. Povdarjal je, da so takla slavlja v železniški službi, kjer noč in dan zalezuje človeka smrt, prav redka, vsled česar je naše veselje nad tem izrednim dogodkom tem večje in naša voščila vrli trojici, ki ni omagala pod težko butaro službe, tem iskrenejša. Končno, je dejal govornik, da ne more zatreti bridke misli, ki ga navdaja, ko se spominja, kako nezadostno je poskrbljeno za starost tlačanov, ki so vse svoje sile pustili v kapitalističnem podjetju. Za Kopačem so slavnencem nazdravljali še Pečnik, Stozicky in inženir Payer. Po oficialnem delu se je razvila prav domača in neprisiljena zabava; udeleženci so nabrali za milijonski sklad »Zarje« 13 K.

— **Boj z zločincem.** Zagrebška policija je obvestila orožniške postaje ob progi Zagreb—Zidan most, da je v Zagrebu tik pred aretacijo pobegnil nevarni zločinec Franc Pučnik ter da je bežal na Štajersko. Dva orožnika sta Pučnika res izsledila blizu Sevnice ob Savi in ko sta ga hotela aretirati, je isti potegnil revolver in ga nastavljal proti glavi enega orožnikov. Ko je hotel ustreliti, se je spotaknil in padel. Strel je tako izgrešil svoj cilj. Orožnika sta mu izbila revolver iz roke. Med orožnikoma in Pučnikom je nastala nato pravcata bitka. Orožnika sta morala rabiti orožje in sta Pučnika dvakrat zabolila v nogo. Nato so ga zvezali in ga spravili k okrožnemu sodišču v Celje.

Koroško.

— **Celovski občinski svet** je na svoji zadnji seji odobril računske in prometne zaključke električne cestne železnice od 1. januarja. Prejemki znašajo 149.700 K, v mestno blagajno se je vplačalo od te vsote 35.999 K. Dalje zaključek mestne klavnice, ki je imela 8309 K dohodkov in 4212 K izdatkov in mestne ledenice, ki pa ne uspeva tako kot so pričakovali. Stavljeneh je bilo še več predlogov, med temi je bil sprejet tudi predlog dr. Vilfana, da se takoj razpišejo kopalna dela za novo stavbo za poštno ravnateljstvo.

— **Požig iz maščevanja.** Blizu Beljaka je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiju Weisenbacherjevem. Ogenj so pravočasno opazili in ga kmalu udušili. Požar je zanetil laški delavec iz maščevanja, ker mu niso dovolili, da bi prenočeval na skednju. Delavec je pobegnul.

— **Železniška nezgoda.** Pri Beljaku je skočil s tira poštni vlak št. 943. Vzrok nesreče je bil ta, da se je zlomila pri nekem vozu os. Ker je vlak vozil že počasi in se je posrečilo strojevodji, da ga je takoj ustavil, se ni pripetila nobena nesreča, razun da je poškodovanih nekaj voz.

— **Strelna je ubila** na planini nedaleč od Bele celo čredo ovac, ki je štela 64 glav. Ovce so bile last raznih posestnikov. Pastir je ostal nepoškodovan.

— **Nujno potrebno je,** da se ranjenja obvaruje pred infekcijo. Zanesljivo antiseptično obvezilno sredstvo, ki je tudi bolečine lajšajoče, prisad odvrtačoče in zdavljene pospešujoče, je Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner v Pragi. (Glej inserat.)

Goriško.

— **Nabrežina.** Dne 11. t. m. se je razglasila po Nabrežini nenadejana novica, ki jo je nabrežinsko prebivalstvo že davno željno pričakovalo

kakor pričakuje željno ribič na razburkanem morju pomirjenja valov. In glejte! V nedeljo so slišale pri maši pobožne ovčice svojega pastirja s solzami v očeh oznanjevati veliko vest, da mora zapustiti svojo dosedajno čredo na slabšo pašo. V Rubiji je namreč četrtina manj prebivalcev kakor v Nabrežini. V najlepših mislih, ko si je ustvaril v svoji fantaziji pravi raj v Nabrežini, ko se je bogato založil z veseljem tega sveta, ga je zadela usoda. Ko pa je odhajal, so mu nevdane ovčice priredile mračen sprevod z mačjo godbo. V teku dvajsetletnega marljivega službovanja si je spletel venec najraznovrstnejših dvomljivih zaslug. Pvedvsem omenjamo: pretepanje šolskih otrok (pustite male k meni!) šikaniranje prebivalstva in občanarjev, nenasiten pobiralec darov, srd, zmerjanje, izvrsten računar pri pogrebi in krstih, velik prijatelj nežnega spola i. t. d. Priporočamo našega gospoda Angela Čargota prav toplo Sovodenjčanom!

— **Aretacije trgovcev v Gorici.** Te dni so zbudile po mestu splošno pozornost aretacije treh goriških trgovcev. Aretirali so in sicer trgovce manufakturista Krajnerja v Račtelju, bivšega trgovca Fergoglio in bivšega trgovca Feliksa Mosetig — Ronchi. Pravijo, da bodo tem aretacijam sledile še druge.

— **Avtomobilska zveza med Gorico in Postojno.** Poštni erar namerava vpeljati avtomobilsko pošto zvezo med Gorico in Postojno. Erar stavi na prizadete občine edin pogoj, da občine garantirajo, da se bo to podjetje obneslo.

Istra.

— **Samomor tujca.** V sredo 7. avgusta pripeljal se je eleganten gospod iz Miramara v Sesljan, Ravnateljju seslanskega kopališča se je zdel neznanec sumljiv in zato ga ni hotel sprejeti pod streho. Obvestil je telegrafično žandarmerijo o gostu, ki se čudno vede. Tujec se je od tod podal v gostilno »Alla vale«. Tam je prijazno nagovarjal natakaričo, naj gre z njim v Ameriko. Naročil je večerjo, nakar se je podal v svojo sobo. Kmalu pa pride orožnik z Nabrežine in poprašuje po njem. Pokazali so mu sobo, kjer se nahaja došli gost. Ko je došel orožnik od vrat, se je gost ustrelil z revolverjem. Ko so vrata odprli, zagledali so tujca ležati v krvi, ki je držal v eni roki bankovec za dvajset kron, v drugi pa revolver. Govorili se, da je nesrečnež dajal povsod dobre napitnine. Na vizički so dobili naslov: Ivan Tihy, inženir v Čikagi. Kdo je nesrečnež in kaj vzrok njegovega samomora, še ni dognano.

— **Nevarni roparji.** V okolici Rovinja so napadli trije neznanči, ki so bili zakrinkani, kmeta Brajnoviča, ki je pasel na samotni veliko čredo ovac. Izstrelili so nanj dva strela, ki sta oba zadela Brajnoviča, in sicer ga je ranil en strel na roki, drugi na trebuhu. Brajnovič je kljub opasnim poškodbam bežal in klical sosedne pastirje na pomoč. Napadalcu so ustrelili še enkrat za njim, toda ga niso zadeli. Nato so hoteli roparji odpeljati čredo, toda pregnali so jih sosedni pastirji, ki so čuli strele in klice Brajnovičeve. O predržnih roparjih nimajo še nobenega sledu.

Trst.

— **Strah ima velike oči...** Mi, socialni demokratje umiramo. Umiramo že dolgo vrsto let. Ako verlamemo narodnemu časopisju, umiramo od svojega rojstva naprej. Naše umiranje je seveda močna želja zlasti tržaških narodnjakov. Zato si domišljajo, da nas bo hudič vzel tem prej, čim se bo bolj razširila vest o naši »agoniji«. Pa so trobili to vest na vse štiri glagolave. Zamanj. Kadar so najbolj kričali, da nas je spravil duhoven v sveto olje, smo bili najmanj pripravljeni na večno pot. Ko so to zapazili in se prepričali, da smo jim vedno za petami, so se raztogotili in nas začeli zlobčevati iz naroda. Izobčili so nas že tolikrat, da je res čudno, ako imamo še nekaj slovenskih socialnih demokratov, ki trde, da so Slovenci in člani slovenskega naroda. Ampak tega jim nihče ne verjame. Najmanj jim pa verjame vodja tržaških narodnjakov dr. Rybač. Kadar nismo ustregli njegovi želji in nismo do zadnjega pocrkali, nas je imenoval dr. Rybač sodrgo. Včasih nam je dodal tudi pridevek malopridnih oseb, ki bi hotele obogatiti na račun revnih kapitalistov. Na shodu, ki ga je priredilo pol društvo »Edinost« v nedeljo 11. t. m. pa nas je imenoval podleže. Zakaj? Zato ker ne podpiramo Ciril-Metodove družbe. Pravzaprav zato ker jo sovražimo. Pretečeno nedeljo je torej dr. Rybač govoril na omenjenem shodu. Pisano je bilo, da je shod — ki je bil zelo slabo obiskan — zaradi slovenskih šol. Dr. Rybač bi bil moral govoriti o slovenskih šolah. Bi bil moral! Pa je tri dele svojega govora porabil za napade na socialno demokracijo, na slovensko socialno demokracijo. Zakaj je napadal slovensko socialno demokracijo? Zato ker ga je strah pred njo. Zato ker je dr. Rybačja sovražnost do socialne demokracije, večje kot je njegova ljubezen do slovenskih šol. Zato ker bi bil on bolj vesel, ako bi jutri poginili vsi slovenski socialni demokratje, kakor če bi dobili tržaški Slovenci svoje šole. Zato ker ni vedel nič drugega govoriti. »Edinost« je povedala, da tako lepo kakor v nedeljo ni govoril dr. Rybač še nikdar. Ko smo njegov govor prečitali smo bili veseli. Desetkrat lepše bi znal govoriti vsak naš agitator povprečne kvalitete. Iz tega sledi, da imamo v naših vrstah veliko sodrugov, ki nadkrikujejo Rybača v naobrazbi in v znanju. Kaj je govoril dr. Rybač proti slovenski socialni demokraciji? To kar je povedal že tisočkrat, to kar zna na pamet že vsak pošten narodnjak. Argumente, ki jih je rabil dr. Rybač na nedeljskem shodu, smo že nešteto krat temeljito pobili. Takim otročarijam, takemu nedopustnemu simplističnemu naziranju ne verjame več nihče, niti najzanimnejši nacionalci. Zato ni na svetu bolj smešne reči, kot je bil njegov nedeljski poziv na socialno demokracijo češ: Roke proč od naše družbe! Kdo vraga vam jo hoče vzeti. Le ohranite si jo. Saj bi bila sra-

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp., Ljubljana

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti. — Telefon šte. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spome-
niki, stavbni
okrasni itd.

mota, ako bi se narodnjaki odrekli tej mali
žrtvi za narod. Ampak zakaj vse to? Čemu je
bilo treba vlačiti solstvo na shod, ki je imel
zelo prozaičen namen. Volitve se bližajo in dr.
Rybač je hotel nahujskati svoje pristaše proti
socialni demokraciji. Le žal, da nas dr. Rybač
še ni spoznal. Ako bi vedel, da nam njegovi go-
vori ne imponirajo, ako bi dr. Rybač vedel, da
ne damo piškavca oreha na vse njegovo
ščuvanje in obrekovanje, ako bi dr. Rybač ve-
del da je v naših vrstah žilavosti dovolj za de-
set strank, pogumov za vse narodnjake in vo-
leje ravno dovolj, tedaj bi tudi vedel, da ne
bomo odnehali in da bomo šli naprej kakor ho-
čemo, kakor moramo preko vseh cekelj, preko
vseh obrekovalcev poštenih ljudi. Zato dr.
Rybač: Na svidenje pri Filipih!

— Aretirani prodajalki zlatnine. V Trstu so
aretirali dve predzniki slepari in sicer Josipino
Barbičev in Angelo Kopfovo. Posredovalci sta
ti dve ženski pri prodaji raznih zlatnin in sre-
brnin, katere so jima izročevale tržaške laške
dame. Opeharili sta več strank za velike vsote.
Pri hišni preiskavi na stanovanju so dobili poleg
drugih zlatnin nič manj kot 50 zlatih moških in
ženskih žepnih ur.

Vestnik organizacij.

„Vzajemnost“ v Škofji Loki ima drugo nedeljo dn
25. avgusta točno ob pol 10. dopoldne v društvenem lokalu
izreden občni zbor. Dnevni red: Nadomestne volitve. Člani
se vabijo na polnoštevilno udeležbo. Odbor.

Nogometna tekma. Jutri popoldne ob 5. bo nogo-
metna tekma med ljubljanskim moštvom „Vzajemnost“ in
kranjskim moštvom. Tekma bo ob vsakem vremenu.

1,000.000 vinarjev

:: za tiskovni sklad „Zarje“ ::

39. izkaz:

Po sodruhu Franjo Ponor: A. Štebi 100 vin., Fr. Štebi
100 vin., Zizmond Gabriel 100 vin., Fajt Gabriel 100 vin.,
Pregelj Ivan 80 vin., Ivan Mozetič 60 vin., Andrej Škabar
50 vin., Lukežič Alojs 40 vin., Pregelj Franc 40 vin., Rok
Arčon 40 vin., Andrej Znidarčič 40 vin., Jakob Šilič 40 vin.,
Primožič Anton 40 vin., Turel Josip 40 vin., Kravos Rihardo
30 vin., Ivan Arčon 30 vin., Pahor Ludvik 20 vin., Rafael
Volk 20 vin., Angel Arčon 20 vin., Franc Gregorič 20 vin.,
Karl Mozetič 20 vin., Zizmond Feliks 20 vin., Mozetič Franc
20 vin., Mozetič Anton 20 vin., Krpan Viktor 10 vin., Ponor
Franc 20 vin. Po sodružici A. Zizmond: Vičič Jožef (čec)
100 vin., Jožef Vižintin (podpredsednik) 100 vin., Merjak
Rudolf 60 vin., Andrej Lukežič 50 vin., Arčon Franc 40 vin.,
N. N. 20 vin., Andrej A. 20 vin., Krpan Angel 20 vin., Ivan
Spacapan 20 v., L. Arčon 20 v., A. Arčon 10 v., Avg. Volk 10 v.,
Just Volk 10 v., A. Zizmond 50 vin., Vinko Zizmond 50 v.,
Vesela družba pri Mescu 87 vin., ob priliki praznovanja de-
lavcev povodom študentskega dne v Zidanem moštu 1300 vin.
Zato ker je Maksim domu prišel 82 vin., klesarji in Sovodnjaki
300 vin., Avguštin Cotič 300 vin., neim železničar iz So-
vodnj 100 vin., Iv. Cotič 100 vin., Kobole 40 vin., Buškin
40 vin., Humar 40 vin., Ivančan v Nabrežini 20 vin., orga-
nizirani čuvaji v Grobelnem Čretnik Fr., Anderlič, Kodrič,
Znidarčič, Soršak in Weber po 100 vin., Beršnjak, gostilničar
v Grobelnem 200 vin., Dobovišek, prožni možer rogaše
žel. 20 vin., Gorinšek, sprednik rogaše žel. 20 vin., Fr.
Kocmur Jesenice 20 vin., na veselicah Vzajemnosti v Škofji
Loki: blaginjak Dolinar Fran 100 vin., Joško in žena 140 v.
za ples 158 v., Hafner za „gospod Tonja“ 10 vin., Tonja za
„gospod Meršol“ 20 vin., za imenitne izgovore, zakaj jih ni
bilo na veselicah Hribernika in Polovška 200 vin., zato kir
je načelnik „pri Anzelzen špigov 80 vin., zato ker je Kozina
plesal 22 vinarjev.

Skupaj 185398 + 5789 = 191187 vinar.
Vse dopise za strokovno tajništvo v Ljubljani sprejema za-
časno namesto sodruha V. Zoret, ki je odsoten do 12. sep-
tembra 1912, Ivan Mlinar, Ljubljana, Franciskanska ul. 8.

Zadnje vesti.

BERCHTOLDOVA AKCIJA NA BALKANU.

Moralna podpora brez intervencije.

Dunaj, 17. avgusta. Oficijozno časopisje
razglašja, da Berchtoldova akcija ne zastuje
intervencije evropskih velevladi v Turčiji, ki
bi Turčijo le oslabil. Namen od Berchtolda
predlagane konference pa je moralna podpora
sedanjemu režimu, ki naj mu pomaga, da iz-
vede reorganizacijo turške države. Program
konference še ni določen, vsekako pa je reše-
vanje orientalskega vprašanja izključeno.

Vtis Berchtoldove akcije v tujini.

Rim, 17. avgusta. Italijansko časopisje po-
zdravlja korak avstrijskega vnajnega ministra,
zahteva pa, da se izloči vse stvari, ki bi ute-
gnile poslabšati diplomatsko stališče Italije.

Berlin, 17. avgusta. „Lokalanzeiger“ piše
z ozirom na Berchtoldovo iniciativo, da so šan-
se solidarnega nastopa velevladi nedvomno
zelo ugodne.

Pariz, 17. avgusta. Francosko časopisje
sodi o Berchtoldovem predlogu neprijazno in
rezervirano; predvsem naglašja, da Francija v
nobenem slučaju ne bo za pripravo avstrijske
politike na Balkanu.

Grofi Berchtold pri cesarju.

Ischl, 16. avgusta. Danes ob 11. je bil mi-
nister vnajnih zadev grofi Berchtold pri cesarju;
avdienca je trajala nad dve uri. Minister je
cesarju poročal o svojem predlogu, o nasilstvih
v Kočani in o bombnem atentatu v Solunu in
izrazil mnenje, da so povzročitelji obeh aten-
tatov identični in da je treba tem razmeram,
ki bi utegnili roditi vojne zapletitja, napraviti
kraj in konec. Cesar je honoriral Berchtoldovo
orientalsko politiko z redom zlatega runa.

AVSTRIJSKO-ITALIJSKA MEJA.

Beljak, 17. avgusta. Predvčerajšnjem se je
sešla mednarodna komisija, da nadaljuje v
prejšnjem letu pričeto delo za določitev av-
strijsko-italijanske meje. Komisija se bo naj-
preje pečala z obmejnitvijo Koroške, potem Pri-
moria in Tirolske. Komisija namerava letos kon-
čati svoja dela, vendar je to odvisno tudi od
vremenskih razmer.

KAPITALIZEM ŽANJE.

Dunaj, 17. avgusta. Polletna bilanca c. kr.
priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgo-
vino in obrt izkazuje 11,899.026 kron 24 vinar-
jev čistega dobička.

POINCARÉ V PETERBURGU.

Oficijalno pojasnilo.

Pariz, 16. avgusta. Potrjuje se, da je po-
slal ministrski predsednik Poincaré pred svo-
jim odpotovanjem iz Moskve predsedniku Fal-
lièresu brzojav, v katerem sporoča, da je med
obema zveznima državama popoln sporazum
v vseh aktualnih političnih vprašanjih. »Petit
Parisien« je prinesel večeraj očitno oficijalno
pojasnilo o pomeni Poincaréjevega potovanja.
List izjavlja, da je po potovanju Poincaréja
v Moskvo, kamor potuje francoski ministrski
predsednik izključno kot turist, zaključen poli-
tičen del potovanja. »Še pred objavljenjem
uradnega komunikeja«, pravi »Petit Parisien«,
»lahko rečemo naslednje o pomenu potova-
nja: Gotovo je, da so se sukali petersburški raz-
govori okoli štirih točk: o francosko - ruskem
razmerju, kitajskem posojilu, italijansko-turški
vojni in bagdaskem vprašanju. Kar se je ali
se bo sklenilo, ne more nikogar vznemirjati.
Francosko-ruska zveza je imela v vsakem
času cilj, da ohrani evropsko ravnotežje. Ne
Francoska ne Rusija nimata interesa, da se
konflikt na Sredozemskem morju še dalje raz-
širi in povzroči zapletitja na Balkanu. Obrav-
navanje o kitajskem posojilu in bagdaskem
vprašanju ne more imeti absolutno nič vzne-
mirjivega, ker gre izključno za ugotovitev
pogojev finančnega in gospodarskega dela.«
List nadalje opozarja, da je resno časopisje v
Italiji, Nemčiji in Avstro-Ogrski to tudi spre-
videlo. List sklepa: »S temi razgovori se utrdi
jamstvo za evropsko ravnotežje in se razširi v
mednarodno entento.«

PROTI HOMERULI.

London, 17. avgusta. »Dundee Advertiser«
poroča: Besni napadi Bonarja Lawa, Ed. Car-
sona, Smithsa in drugih voditeljev unionistov
so pri vladi zbudili pozornost, da ostro nadzo-
ruje govore in dejanja teh voditeljev. Sicer ne
verjamejo, da se dosedajni govori unionistov-
skih politikov prekršili zakon; vendar sodijo,
da se nameravajo dejanja nezakonitega zna-
čaja. Smith je izjavil, da se pripravljajo prese-
netljivi dogodki, ki naj bi se izvedli, še preden
se snide parlament. Carson je celo dejal, da
pojde v Ulster in bo prekršil slehrno postavo,
samo da zbudi Angleže iz njih malobrižnosti.
Če se pojavijo nemiri, bo vlada brez razlike z
ozirom na osebo z največjo strogostjo na-
stopala.

ZNANSTVENO RAZISKAVANJE ADRIJE.

Trst, 17. avgusta. Včeraj ob 5. popoldne
je odplul parnik »Najade« na šesto znanstveno
vožnjo za raziskavanje Adrije. Ekspedicijo vodi
kapitan Keblitz, ostali udeleženci so profesorji
iz Dunaja, Praga, Trsta in Inomosta. Ekspedi-
cija bo raziskala živalstvo in rastlinstvo ob
obrežju in v morski globini. Znanstvenega po-
tovanja se udeležijo prvič odkar je italijansko-
turška vojna tudi italijanski profesorji. Raz-
iskavanje bo trajalo tri do štiri tedne.

TRIKRAT ARETIRAN.

Trst, 17. avgusta. Veliko pozornost zbija
po Trstu aretacija trgovca Elija Coena, kate-
rega so že pretečeni teden dvakrat aretirali
in dvakrat izpustili, ker ga dolže, da je pahnil
skozi okno svojo dekle Marijo Wulzovo. Vče-
raj se je vrnil policijski svetnik Coutin iz svo-
jega dopusta in po pregledu vseh aktov v Coe-
novi zadevi, je tega še enkrat dolgo zaslišaval,
nakar so trgovca pridržali v zaporu.

KOVACSEVA AFERA.

Budimpešta, 17. avgusta. V preiskavi zo-
per posl. Kovacs se je polagala velika važ-
nost, kdaj je Kovacs oddal svoje pismo na ce-
sarja: na dan atentata ali že poprej. Kabinetna
pisarna, na katero se je preiskovalni sodnik za-
radi ugotovitve datuma obrnil, je odgovorila,
da je kverta že uničena in da se zaželjeni da-
tum ne da več ugotoviti.

VOHANJE ZA VOHUNI.

Odlok ogrskega brambnega ministra.

Stolni Belgrad, 17. avgusta. Upravne ob-
lasti so dobile tajen nalog, da orožniki natan-
ko opazujejo vsakega tujca, češ, da se v feher-
skem in veszpriskem komitatu potika mnogo
vnajnih agentov, ki spionirajo za tuje vlade
oboroženje konjenice in armaturo topov.

ROPARSKA ČETA.

Krakov, 17. avgusta. Že več časa je nadle-
govala okolico Zatorja roparska četa. Včeraj
je bilo orožništvo obveščeno, da so roparji
skriti v gozdu pri Laskovi. Večje število orož-
nikov in mnogo kmetov se je napotilo proti go-
zdu, da bi zajeli roparje. Ali roparji so jih spre-
jeli s strelji. Orožniki so seveda tudi streljali,
nakar se je razvila pravcata bitka. Ker orožni-
štvo ni zmoglo banditov, so prosili iz Krakova
vojaške pomoči. Vojaska oblast je poslala v
Laskovo več kompanij pešcev.

VELIKA TATVINA.

Praga, 17. avgusta. V Karlovih Varih so
tatovi ukradli nekemu Rusu ročno torbico s
400.000 rublji in nakitjem, vrednim 200.000
rubljev. O tatovih ni nobenega sledu.

PET OSEB UTONILO.

Curlh, 17. avgusta. V kantonu Waadtu je
bil opef oseb žrtev nesrečnega slučaju. Ko se
je vračal od ribolova gostilničar de Trey s
svojim vozom, v katerem so bila tudi njegov

enaštletni sin ter ribič Chuard s svojim sinom,
se je konj splašil in zavozil z vozom v reko.
Neki mimoidoči mož je skočil v valove, da reši
obadva dečka; vseh pet je utonilo.

TRAMVAJSKA NEZGODA.

Rim, 17. avgusta. Na cestni železnici, ki
vozi iz Rima v Civita Castellana, je skočil s
tira vlak. Mrtvi so trleje potopniki, 17 je ra-
njenih.

TURŠKO - ČRNOGORSKI KONFLIKT.

Nov spopad.

Cetinje, 17. avgusta. V okraju Berani ob
črnogorski meji je napadel arnavski rod Ru-
gora ondotno krščansko prebivalstvo. Več kri-
stijanov je bilo pobitih. Krščanske rodbine so v
velikem številu pobegnile v Črno goro. Med
obmejnimi prebivalci je razburjenje.

ALBANIJA.

Pomirjenje.

Carigrad, 17. avgusta. Misija katoliškega
knezoškofa v Skutariju pri Malisorih je imela
uspeh. Položaj se je že izboljšal. Tudi drugače
je v skutarijskem vilajetu precej mirno.

Vojni hujskači.

Sofija, 17. avgusta. Iz pokrajinskih mest
dan na dan prihajajo vesti o taborih zaradi ko-
ščanskega klanja. Skoro povsod zahtevajo
vojno s Turčijo.

Proti vojnim hujskačem.

Sofija, 17. avgusta. Oficijozna »Rosija« po-
sveča jubileju bolgarskega carja članek. Na
koncu članka izraža pričakovanje, da tvori-
ta ljubezen do miru in izredni politični takt bol-
garskega vladarja jamstvo, da politične mani-
festacije zaradi dogodkov v Kočani ne bodo
kalile miru na Balkanu.

MAROKO.

Proklamacija novega sultana.

Tanger, 17. avgusta. Ob 2. popoldne je na-
znanil 101 strel iz topa proklamacijo Mulej Ju-
sufa za maroškega sultana.

STAVKOVNO GIBANJE NA ŠPANSKEM.

Madrid, 17. avgusta. Transportni delavci
so začeli danes s stavko. V najkrajšem času
bodo pričeli stavkati tudi stavci, Kovinarji in
trgovski nastavljenici bodo proklamirali gene-
ralno stavko. Natakariji po kavarnah pričo-
danes s tavko.

STAVKA NA DOKIH.

Rio de Janeiro, 17. avgusta. V Santosu so
stopili delavci na dokih v stavko.

UMORJEN PODKONZUL.

Novi Jork, 17. avgusta. Preiskava je do-
gnala, da je bil ameriški podkonzul v Cartageni
nedvomno umorjen.

REVOLUCIJA V NIKARAGUI.

Novi Jork, 17. avgusta. Iz Managve poro-
čajo, da so uporniki kljub premirju napadli
glavno mesto, a so jih s pomočjo straže ameri-
škega poslatništva odbili.

KUGA NA RUSKEM.

Peterburg, 17. avgusta. Na kirgiški štepi
za Uralom je izbruhnila kuga. Vse ozemlje
okolo Urala je okuženo.

Kronan zločinec.

Klečeplazni zgodovinarji pišejo o kraljih
in cesarjih, kakor da bi bili polbogovi, ki so
imeli le dobre lastnosti, pa nobenih slabih. Na-
slednji zgodovinski dogodek dokazuje, da so
kronani ljudje podvrženi slabim lastnostim kot
pa drugi ljudje, in da bi bil marsikateri teh kro-
nanih zločincev izdihnil na morišču, ako bi
imelo sodišče pravico kaznovati ga za storjene
zločine.

Dne 12. februarja 1731 so našli grofa Ar-
manda pl. Pelterella mrtvega v njegovi spalnici
na njegovem gradu, Horbistalu blizu Pariza.
V sobi je pred pol letom tudi na nagloma umrla
njegova soproga, ne da bi bilo mogoče do-
gnati vzrok smrti. Ko je umrl, je nastala v ljud-
stvu govorica, da je zločinska roka zakrivila
njiju smrt.

Ljudevit XV., kralj francoski je navidezno
ukazal znamenitemu Lantestu, naj zadevo
preišče. Splošno osumljen je bil neki daljni so-
rodnik, baron pl. Longreville, ki je bil potomec
ubožne plemenitaške rodbine in širon poznat
kot pijanec, pretepač in igralec.

Ali preiskava proti njemu ni dognala nič.
Neki večletni služabnik je pričal, da je mladi
baron z grofom in grofice vedno občeval pri-
jateljsko. Ker je ostalo tudi raztelesenje brez
najmanjšega uspeha, so morali proti baronu
ki je bil zelo lep človek, ustvariti preiskavo,
ker niso imeli za njegovo krivdo zadosti do-
kazov.

Ali javno mnenje je bilo proti baronu.
Ljudski glas ga je imenoval vzlic ustavljeni
preiskavi morila. Nakrat je pa baron pozval
pet svojih prijateljev na dvoboji, ki so ž njim
radi osumljenja prenehali občevati. Dvoboji so
se vršili na željo barona Logrevilla s samokre-
som. V teh dvobojih je dva nasprotnika vbil,
druge pa težko ranil. Vsi dvoboji so se vršili
enega dne. Ker so vsi končali srečno za barona
je ljudstvo smatralo barona za nedolžnega,
srečen izid dvobojev pa za božjo sodbo. Kralj
je poklical barona na svoj dvor in ga uvrstil
med svojo telesno stražo.

Dedinja obširnega Pelterellovega posestva
je bila Etiena, edina hčerka grofovske dvojice.
Leto po smrti njenih staršev, jo je teta vzela
iz samostana, v katerem je dobivala svojo izo-
brabzo in jo upeljala pri dvoru, kjer je mlada
krasotica postala dvorna dama soproge Lju-

devita XV. Kralj je mladi dvorni dami izka-
zeval svojo naklonjenost tako vsiljeno, da ga
je morala večkrat prav osorno zavrniti, da se
je ubranila njegove vsiljivosti. Ta odklonitev je
provzročila, da se je ljubezen kralja spremenila
(Dalje prih.)

Novice.

* Duhovniška nestrpnost. Dne 25. junija je
umrl v Vitkovici rudar Karl Bejdo in je zapustil
vdovo z dvema nedoletnima otrokoma, stara
šest in sedem let. Vsled dolgega hiranja umr-
lega rudarja je ostala družina v najhujši bedi.
Ker vdova niti toliko denarja ni imela, da bi
kupila otrokom kruha, ni mogla plačati pogre-
ba; zategadelj se je odrekla sodelovanju viso-
kočastita duhovščina. Karla Bejdo je pokopal
njegov brat brez cerkvenega šuma in brez
ceremonij. Umrli je zapustil dvoje zavarovalnih
police v zneskih 590 K in 600 K. Vdova Ana
Bejda je opravičena do zavarovalnice. Zavaro-
vana vsota pa se izplača le pod pogojem, da se
pokaže mrliški list. Vdova je torej krenila k
vitkoviškemu župnemu uradu, kjer se je smrt
rudarja pravilno naznanila, plačala je pristoi-
bino za izgotovljenje mrliškega lista, ter je
prosila, da se ji izroči. Pri tem je naslikala go-
spodu župniku, ki bi pač moral biti vzor kr-
ščanske ljubezni do bližnjega, svojo veliko be-
do, ki bi se lahko vsaj deloma omilila, če dvigne
zavarovalnino. Ampak prečastiti je tako raz-
umeval ljubezen do bližnjega in do žalosti, da je
vrgel vdovo in pozneje tudi brata njenega umr-
lega moža skozi vrata z blagosloveno opazko, naj
ji tisti napravi mrtvaški list, ki je pokopal nje-
nega moža. Naravnost škandal je, kaj si avstrij-
ski farji dovoljujejo celo tam, kjer imajo oprav-
ljati izključno posle državne uprave. Vdova se
je pritožila na okrajno glavarstvo v Moravski
Ostrovi. Radovedni smo, ali bo državna oblast
uporabila v tem slučaju svojo nadzorovalno
oblast ali pa bo klecnila pred vsemogočno du-
hovščino kakor je njena navada.

* Razburjeni Somali. V Monakovem se
vidi somalijska vas, v kateri vlada že par dni
veliko razburjenje. Na medicinski kliniki je
umrla devetnajstletna žena poglavarja črncev
za letiko. Ko so šli njeni sorodniki v bolnico,
da mrtvo ženo pred pokopom umijejo, so opa-
zili v svojo grozo, da sta glava in oprsje odprta.
Mrtvo truplo so bili namreč secirali, ne da bi
bili preje vprašali za dovoljenje sorodnikov.
Črnci pa so mislili, da so jim rojakinjo umo-
rili; naglo so se vrnili v somalijsko vas in so
pripovedovali, da so poglavarjevo ženo umo-
rili. Vse pomirjevanje je bilo brezuspešno in
razburjenje je naraslo skoro do revolucije.
Slednjič so črnci zahtevali, da jih povedo pred
višjega župana, kjer so se hoteli pritožiti. Od
te nakane so jih odvrnili. Nato so črnci zahte-
vali, da se pokliče turški generalni konzul v
Monakovem. Konzul je moral prisesti na koran,
da poglavarjeva žena ni umrla nasilne smrti.
Med Somali in turškim generalnim konzulom
se vrše pogajanja, da se zadeva poravnava. Vse-
kako je raztelesenje brez dovoljenja sorodni-
kov precejšnja brezobzirnost od strani mona-
kovske klinike!

* Skrivnostni umor. Dne 13. t. m. zjutraj
je našel hišnik na dvorišču palače kneza Orlov-
skega v Moskvi mrtvo truplo mlade, ele-
gantno oblečene dame. Truplo je imelo več ma-
lih, a smrtnih ran, iz katerih je še curčila kri.
Mrlič je bil vržen skozi okno palače na dvori-
šče. Sumljiv nemir sta slišala ponoči 13. t. m. v
palači stanujoči zakonska Lazarevski v stano-
vanju trgovčeve vdove Savljeljeve, a na to
opozorjeni hišnik ni nič sumljivega opazil. Poli-
cija je odprla stanovanje Savljeljeve in je na-
šla vse v neredu. Preproge so krvave. Sav-
jeljeve ni v Moskvi, marveč je odpotovala v
inozemstvo. Nič ni znano, kdo je umorjenka.
Le toliko je dognala policija, da se je neznanka
13. t. m. z vlakom pripeljala v Moskvo in da sta
jo dva moška na postaji čakala. Kako sta nez-
nanka in morilec dobila ključ do stanovanja
Savljeljeve, je uganka.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdala in zalaga založba »Zarje«.

Tiska »Ljubljanska Tiskarna« v Ljubljani.

3 zlata

pravila za kupovanje.

1. Zahtevaj vedno najboljše, po-
sebejno tedaj, ako je ceneje
kot slabše stvari.
2. Pazi pa vedno, da v resnici
to dobiš, kar zahtevaš.
3. Kadar kupuješ MAGGI-jeve
kocke za govejo juho, pre-
pričaj se, ako nosi vsaka kocka
ime MAGGI in varstveno znam-
ko zvezdo s križcem; kuji
MAGGI-jeve kocke po 5 vinar-
jev so najboljše.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti spomladanskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

Ranjenja

kakršnikoli je treba skrbno varovati pred vsakršno onesnažbo.
ker utegne nesnažno povzročiti, da postanejo najmanjše rane prav hude in težko ozdravljive. V 40 letih se je izkazalo omehčujoče in izvlečno mazilo, Prasko domače mazilo imenovano, kot zanesljivo obvezno zdravilo. Varuje rane, lajša vnetje in bolečine, deluje hladno in pospešuje zaraščanje in celjenje.

Po pošti se pošilja vsak dan.

1 cela pušica 70 h. Po pošti proti vpošiljatelju 3 K 10 h se pošlje 4 pušice, proti 7 K 10 pušic franco na vse pošljuje avstro-ogrsko monarhije.
POZOR na ime zdravila, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pravo le 70 h.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj.
Lekarna „PRI ČRNEM ORLU“
Praga, Mala stran, Nerudova ulica št. 203.
V zalogi po avstro-ogrskih lekarnah.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K, belega 4 K; belega puha- stega 5 10 K; vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rde- čega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglobovima, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano- vitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po po- vzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Delniška družba pivovarna „Union“

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

priporoča svoje izborno

marčno, dvojno marčno in izvozno pivo

Telefon št. 53.

v sodčkih in steklenicah.

Telefon št. 53

Ana Gorec
Ljubljana

Trgovina samo Marije Terezije cesta 14
(Pri Novem svetu).
Najboljše pnevmatike
Izposojevanje koles.

Zahvala in priporočilo.

Vsem svojim ljubim prijateljem in cenje- nim gostom se ob svoji preselitvi za izkazano mi zaupanje najiskrenejše zahvaljujem z udano prošnjo, naj mi: tudi zanaprej v novi prenov- ljeni

kavarna Vospernik

poprej kavarna Merkur

Sv. Jakoba trg št. 2 (v Virantovi hiši)

počlašajo s svojim posetom

Za izborna pijača in točno postrežbo je najboljše preskrbljeno.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Jakob Vospernik,

dosedaj kavarnar v Židovski stezi št. 4.

Na obroke.

Kdor hoče uro in verižico poceni kupiti, naj piše natančen naslov. V sled velikanskih sklepov dobavljam v Avstro-ogrski takoj za K 14.— prava Srebrno Remontolr ur os 3 srebrnimi pokrovi, fino gravirano. Na dalje 14 karatno zlato verižico oklopo c. kr. puncirana 60 gramov težko za K 140.— pod moji ugodnimi pogoji samo 4 K mesečno. Takolj- šnje dobavljen v vse kraje po povzetju prvega zneska K 14.—

R. Lechner,

Goldwarenhaus, Lundenburg No. 127

Kavarna „Central“.

Danes in vsak dan

VSO NOČ

KONCERT

nanovo došlega dunajskega dam- skega elitnega orkestra.

Z velespoštovanjem

Stefan Miholč,
kavarnar.

Gramofoni - automati !!

■ ■ ■ tovarniška zaloga ■ ■ ■

GRAMOFON-AUTOMAT za gostil- ničarje z vnetom po 10 ali 6 vin. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komati in 1000 šivank samo . . . K 30.—

Za vsak gramofon pisмено jamstvo.

Gramofon-Ateljer

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specielno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delav- nica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, oglejte si moje zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 8 vin.

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Pirnat, Kolodvorska cesta.
Zupančič, Kolodvorska cesta.
Blaž, Dunajska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Senk, Resljeva cesta.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, „
Kušar, „
Podboj, „
Bizjak, Bahoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Sešark, Selenburgova ulica.
Suhadole Anton, Zelena jama 50.

Dolenec, Prešernova ulica
Pichler, Kongresni trg.
Ušeničnik, dovska ulica.
Wisiak, Gospodska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Stiene, Valvazorjev trg.
Košir, Hilšerjeva ulica.
Sušnik, Rimska cesta.
Klanšek, Tržaška cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica
Blaznik, Stari trg.
Kustrin, Breg.
Sever, Krakovski nasip.
Državni kolodvor.
Križaj in Kotnik, Šiška
Likar, Glince.
Jezeršek, Zaloška cesta

Del. glavica:
K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša).

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

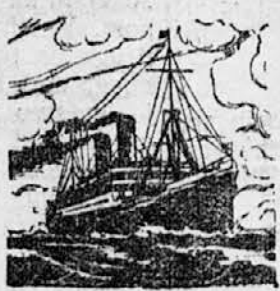
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2%.

Potniki
v severno in južno AMERIKO

se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzojarniki z dvema vrtilnicama, električno razsvetljavo, brezščitnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika prosteljna, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svežimi kruhi, posteljo, kopalj itd.

Odlični parniki:

v sev. Ameriko vsake sobote, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna potovanja daje drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Rujnsko, Stajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ, Ljubljana,
Kolodvorska ulica št. 26.